

PREOȚII MISIONARI DIN SPITALE – MESAGERI AI BUNĂTĂȚII ÎN MIJLOCUL SUFERINȚEI

Pr. Vasile BURLACU

Preot misionar de caritate al Spitalului Județean Botoșani

Abstract

In our country there are many charitable priests who carry out their activity in various hospital units and who consider the pastoral care of the suffering believers. Missionary pastoral care in hospitals differs from missionary pastoral care in other institutions, but it has the same purpose – to save people. In 1995, a protocol was concluded between the Ministry of Health and the Romanian Patriarchate, through which, the priests could be employed in the public health system. The missionary priests of charity are meant to provide religious assistance to both the sick and their families. Also their pastoral care also branching out to the medical staff, the employees and all the hospital staff. The presence and missionary activity of the priest in the hospital helps the patients to hope and believe that the Great Healer of souls and bodies, our Lord Jesus Christ, will fully restore their health, so that with joy they may return.

Keywords: priest charity, mission, religious assistance, hospital, sick.

Prin preot de caritate se înțelege preotul ce activează în incinta unui spital, având ca scop asigurarea asistenței religioase pentru bolnavii internați, care urmează să fie supuși unei operații sau sunt sub tratament spre alinarea suferinței. În această lucrare a preotului de caritate intră și pastorația familiilor celor bolnavi, care sunt practic cei ce împlinesc lucrarea prietenilor slăbănogului, aducând pe preot la patul celui bolnav.

A sluji ca preot într-un spital nu este un lucru ușor. Contactul cu cei suferinzi poate fi șocant dacă nu ești suficient de puternic și de răbdător cu tine însuși în primul rând, și cu cei cărora le ești pentru o zi, o săptămână sau, după caz, și luni de zile păstor sufletesc.

Durerea face parte din viața omului. Din păcate, într-un anumit moment al vieții, omul este chemat să facă față suferinței. Fiecare dintre noi sau dintre apropiații noștri ne vom îmbolnăvi, la un moment dat. E momentul în care, de obicei, începem să ne streșăm și să ne întristăm. Neliniștea, teama și dezamăgirea asediază

bolnavul care, în focul durerii, este încercat din greu, suferă neșpus și are nevoie de ajutor, de cel medical și de cel duhovnicesc. Și asta pentru că tristețea exagerată dezarmează sufletul, starea de sănătate a omului înrăutățindu-se tot mai mult¹. Astfel, omul caută mângâiere, întărire și dragoste adevărată. Unde le poate găsi însă pe toate acestea?

Smerit și tăcut, cu râvnă deosebită și putere de sacrificiu, preotul misionar, reprezentantul lui Dumnezeu în acest așezământ, se dedică alinării suferinței, fiind permanent mobilizat în slujirea celor bolnavi. Cu ajutorul rugăciunii, al cuvântului lui Dumnezeu și al Sfințelor Taine, pe care Sfânta noastră Biserică i le pune la dispoziție, preotul de spital trudește pentru a-i ajuta pe cei suferinzi să simtă prezența lui Dumnezeu, pentru a renaște duhovnicește și pentru a primi tămăduire trupească.

Structura administrativă a unui spital

Spitalul este asemenea acestei lumi, o societate în miniatură. Aproape de cei bolnavi, angajații spitalului, destul de mulți ca număr, nu se opresc nici o clipă, pentru a putea face față nevoilor celor suferinzi. În prima linie se află doctorii (profesori universitari, medici specialiști sau rezidenți), atât de necesari oricărui bolnav. Sunt cei ce poartă întreaga răspundere și grijă pentru organizarea și buna desfășurare a actului medical. În urma acestora vin asistentele medicale, fie ele responsabile de secții, asistente-șefe sau simple infirmiere, care sunt „sufletul spitalului”. Fără ajutorul lor, medicii nu și-ar putea dovedi priceperea, iar spitalul efectiv nu ar mai putea funcționa. La fel de necesari sunt și infirmierele și brancardierii.

Alături de cei amintiți, pentru buna funcționare a instituției trudesce o mulțime de funcționari de birou, precum și personalul responsabil cu întreținerea: electricieni, instalatori, tâmplari. Bineînțeles, nu lipsește nici personalul auxiliar, responsabil cu transportul alimentelor și cu curățenia de pe secțiile instituției spitalicești.

Cantinele își desfășoară activitatea după un program și o disciplină strictă, nu doar pentru bolnavii internați, ci și pentru întregul personal al spitalului. Tot în cadrul spitalului funcționează un

¹Jean-Claude Larchet, *Terapeutică bolilor spirituale*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2001, p. 190.

ghișeu, o farmacie, o spălătorie, o croitorie și o călătorie. Prin urmare, numărul celor ce lucrează într-un spital nu e deloc neglijabil. Forfota e continuă, se întinde de-a lungul întregii zile, mai ales dacă spitalul funcționează în regim de Unitate de Primire Urgențe. Tot ceea ce se întâmplă are ca numitor comun bolnavul, pe cel țintuit pe patul durerii.

Prezența și rolul preotului în spital

Mulți sunt așadar, în spitale, cei care veghează la căpătâiul celor suferinzi. Fiecare o face însă în felul său, oferindu-și serviciile așa cum crede de cuviință. Unul dintre aceștia iese însă în evidență, nu atât datorită înfățișării sale, cât mai ales domeniului în care își desfășoară activitatea, mult diferit de cele ale tuturor celorlalți. Este vorba de preotul misionar de caritate, reprezentantul lui Dumnezeu și slujitorul Sfântului Altar².

Prezența preotului în spital este una organică, misiunea sa fiind una specială, de o cu totul altă factură și culoare: duhovnicească și sfântă. Preotul de spital este cel ce administrează Sfintele Slujbe ale Bisericii, pentru folosul duhovnicesc al tuturor celor aflați acolo, și mai ales Sfintele Taine, pentru sănătatea trupească și sufletească a bolnavilor, centrul de greutate al misiunii sale.

Preotul de spital este cel care, zi de zi, se jertfește pe altarul dragostei pentru cei suferinzi, face tot ceea ce îi stă în putință pentru a răspunde, cum poate mai bine, cererilor și nevoilor sufletești ale acestora. Pentru bolnavi, el este cea mai potrivită mângâiere, fiind văzut și așteptat de aceștia asemenea unui „înger duios”³. Fie și la o vizită de scurtă durată în salon, preotul de spital este întâmpinat cu bucurie. I se cere cu insistență binecuvântarea și rugăciunea.

Prin urmare, preotul de spital este chemat să vegheze, să fie prezent cât mai mult în mijlocul celor suferinzi, gata să ofere ajutor. El este chemat să sprijine, să mângâie, să odihnească, să întărească și să răspundă nevoilor bolnavilor. Fie că bolnavul are nevoie de o transfuzie de sânge, fie din cauza dificultăților de natură financiară, îi este greu să-și procure medicamentele necesare

² Arhim. Eusebiu Giannakakis, *În mijlocul durerii, la căpătâiul celor suferinzi*, traducere de drd. Nicolae Burăș, Editura Doxologia, Iași, 2013, p. 18.

³ *Ibidem*, p. 19.

sau vreun bilet de călătorie pentru a se întoarce acasă, fie oricare altă problemă îl frământă, preotul misionar încearcă în măsura posibilităților să îi ajute.

Misiunea preotului de spital este, așadar, una sfântă, iar ajutorul pe care acesta îl oferă bolnavilor este de neprețuit⁴.

Sfintele Taine ale Bisericii – leacuri divine pentru suferinzi

Lucrarea duhovnicească sistematică a preotului în cadrul spitalului, săvârșirea de către acesta a Sfintei Liturghii, a Sfintelor Acatiste și Paraclise, a Sfântului Maslu nu se dovedesc doar deosebit de mângâietoare și încurajatoare, dar mai ales au rolul de a pregăti sufletul pentru „viața în Hristos”⁵. În permanență preotul misionar trebuie să îndemne pe cei bolnavi la mărturisirea păcatelor, pentru a primi binecuvântarea și iertarea divină. Prezența preotului în spital este o șansă deosebită pentru bolnavi de a se spovedi. Pentru unii dintre ei, spovedania din spital, făcută pentru prima dată în viață sau după mulți ani, este ca un fel de rebotezare în dragostea Iubitorului de oameni, un al doilea botez, al lacrimilor⁶.

În persoana omului suferind, preotul conștient de misiunea sa vede pe Însuși Hristos. În inima sa răsună neîncetat cuvintele Mântuitorului: „bolnav am fost și M-ați cercetat” (Matei 25, 36) sau „Orice ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut” (Matei 25, 40), precum și „Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile sale” (Ioan 10, 11).

Interesul nemărginit și grija neobosită a preotului față de bolnav este cel mai puternic și cel mai eficace medicament. În momentul în care suferindul îl vede pe preot lângă patul său de suferință, își dă seama că acesta participă, își asumă suferința prin care el trece. Dragostea de tată, cu care preotul vorbește bolnavilor, îi întărește

⁴† P.S. dr. Damaschin Coravu, *Misiunea filantropică a Bisericii în trecut și astăzi*, în „Pastorat și misiune în Biserica Ortodoxă”, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2001, p. 205.

⁵Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, traducere din lb. greacă de Pr. prof. dr. Teodor Bodogae, EIBMBOR, București, 1997, p. 21.

⁶Sfântul Simeon Noul Teolog, *Imne, Epistole și Capitole*, Scrieri III, introducere și traducere de Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2001, p. 373.

și îi ajută să suporte suferința și în același timp va suplini interesul și grija rudelor⁷.

Duhovnicul îi vede bolnavului și suferința sufletului pe lângă cea a trupului. Aceasta nu înseamnă însă că preotul nu trebuie să dea importanță și suferinței trupești. Ba mai mult, este chiar dator să se oprească asupra acesteia și de la aceasta să își înceapă misiunea, din primul moment în care se apropie de bolnav. El trebuie să-și întâmpine bolnavii cu zâmbetul pe buze, să radieze bunătate și dragoste nemărginită, să-i întrebe dacă suferă și să afle amănunte despre boala care le-a afectat sănătatea. Abia după aceea le va citi rugăciunea special rânduită de Biserică pentru redobândirea sănătății, în încercarea sa de a le insufla nădejde și credință în Dumnezeu.

Slujitorul Domnului îi povățuiește și încearcă să le descopere că de multe ori, Dumnezeu permite sau îngăduie instalarea bolii în sufletele alese, încât acestea, prin suferință, să ajungă la un grad cât mai înalt de curățire: „Ca pe aur în topitoare, așa i-a lămurit, și ca pe o jertfă de ardere întregă i-a primit” (Înț. Sol. 3, 6). Adesea, prin intermediul bolii, Preabunul Dumnezeu îi conduce pe cei păcătoși pe drumul căinței, într-o mântuirea sufletelor lor. Dumnezeu permite durerea, suferința, pentru că, prin ea, vindecă și mântuiește, conducând creația Sa spre desăvârșire⁸.

Ca un iubitor de oameni și Milostiv Părinte, Dumnezeu încuviințează suferința, astfel încât bolnavii să aibă șansa căinței și a întoarcerii sincere. Dragostea Lui nu cunoaște limite, nu vrea „moartea păcătosului, ci să se întoarcă din calea lui și să fie viu” (Iezechiel 33, 11). De aceea, Dumnezeu prelungește viața fiecărei creaturi a Sa, dându-i ocazii binecuvântate, precum boala, astfel încât aceasta să aibă timp să se căiască și să-și dobândească mântuirea⁹.

Taina Sfintei Spovedanii este un laborator duhovnicesc, un cabinet medical, o baie care curăță sufletul, care îndulcește gândurile și inima de murdăria păcatelor. Spovedania înseamnă concretizarea întregii slujiri duhovnicești a preotului și a regretului sincer al bolnavului. Duhovnicul îi sprijină pe cei suferinzi, le iartă păcatele,

⁷Stavros I. Baloyannis, *Psihologie pastorală*, traducere din lb. greacă de Emanuel Dumitru, Editura Doxologia, Iași, 2015, p. 6.

⁸Pr. dr. Liviu Petcu, *Hristos, Prietenul nostru în suferință. Florilegiu patristic*, în colecția „Episteme”, Editura Doxologia, Iași, 2012, p. 101.

⁹Konstantin V. Zorin, *Păcatele părinților și bolile copiilor*, traducere din lb. rusă de Adrian și Xenia Tănăsescu-Vlas, Editura Sophia, București, 2017, p. 5.

le rânduiește har și putere, le ridică moralul, răspunde la eventualele nelămuriri ale acestora și îi sfătuiește să aibă în continuare o viață atentă, plină de sfințenie.

Pentru orice credincios, Sfântul Potir înseamnă mântuire. Unde este Dumnezeu, există sănătate. Hristos este medicamentul nostru suprem. Euharistia nu ar trebui să fie niciodată ultima opțiune pentru creștinul bolnav. Ar trebui să fie temelia a toată terapia¹⁰. Din nefericire însă, nu sunt puțini bolnavii care nu cunosc importanța Sfintei Împărtășanii. De multe ori, chiar rudele acestora se pun piedică în calea Sfintelor Taine, considerând că bolnavul lor ar putea fi influențat negativ, din punct de vedere psihologic. Rudele fără educație religioasă temeinică, superstițioși cred că dacă bolnavul este împărtășit cu Sfintele Taine, urmează să treacă la cele veșnice. Așadar, de multe ori, cel suferind este nedreptățit chiar de cei apropiați lui care, din neștiință, îl văduvesc de Pâinea Vieții lui Hristos, de ajutorul singurului Vindecător al sufletelor și al trupurilor, de singura cale spre vindecare¹¹.

Bolnavii care, în spital fiind, nu ratează chemarea lui Dumnezeu, se pot considera privilegiați. Folosul acestora din împărtășirea de Sfintele Taine este deosebit de însemnat, nu doar în ceea ce privește sănătatea sufletului, ci și în ceea ce privește sănătatea trupului.

Interferența dintre misiunea medicului și cea a preotului în spital

Conlucrarea dintre Medicină și Biserică, dintre medici și preoți reprezintă astăzi un liant extrem de necesar și de viabil, deoarece și unii, și alții întâlnesc zilnic în munca lor ființe umane, răvășite de boli trupești și sufletești, care încearcă să descopere căi de vindecare în actul medical, dar și în refacerea legăturii cu Dumnezeu, de la Care așteaptă și primesc ajutor prin Biserică.

Din acest unghi, spitalul, ca instituție, devine spațiul inter-relaționării medicinei cu credința, iar vindecarea bolnavului dintr-o perspectivă bipolară, realizată prin administrarea tratamentului

¹⁰Daniel B. Hinshaw, *Suferința și natura vindecării*, traducere din lb. engleză de Florin Caragiu, Editura Sophia, București, 2016, p. 385.

¹¹Episcop Nicolae Velimirovici, *Răspunsuri la întrebări ale lumii de astăzi – scriori misionare*, traducere de Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Sofia, București, 2002, pp. 35-36.

și prin activarea lucrării energiilor dumnezeiești necreate, care fortifică trupul și sufletul, devine scopul principal și punctul de interferență al celor două mâini pe care Dumnezeu le pune în slujba alinării suferinței celor bolnavi.

Din fericire însă, există și medici care, înainte de toate, sunt foarte buni creștini. Și-atunci apare acea solidaritate între actul medical și cel pastoral, care este benefică în primul rând celui aflat în suferință. Când medicul ajunge la concluzia că fiecare salon de spital este o mică parohie, prezența preotului amplifică această gândire și o concretizează printr-un proces comun de vindecare, trupească și sufletească în același timp. Ideal ar fi ca toți medicii să conștientizeze conceptul de medicină creștină și să pună mare preț pe valoarea terapiei spirituale în interiorul actului medical¹².

De altfel, slujirea bolnavului reprezintă deopotrivă pentru preot și medic nu doar o dificultate, ci în special o șansă, aceea de a-L descoperi pe Hristos ascuns în semenul nostru și de a ne manifesta întreaga atenție, culminând cu iubirea. Ea este cu atât mai necesară, cu cât vorbim mai profund despre suferință, percepută de cei bolnavi ca dureroasă.

Atât vocația medicală, cât și cea preotească sunt daruri divine, cultivate de cei care au simțit aceste vocații deosebite cu mult efort: „Medicul este, ca și preotul, slujitor al lui Dumnezeu. De aceea, Sfânta Scriptură îl compară pe Mântuitorul cu medicul, iar noi, în rugăciunile noastre pentru cei bolnavi, Îl numim «Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre»”¹³.

Relația medic-preot-bolnav sintetizează cel mai bine faptul că fără comuniune, angajare personală, recunoaștere a limitelor (umane și științifice) și invocarea ajutorului Doctorului Suprem, fiecare în parte nu reprezintă decât trei piese separate ale unui puzzle care nu va ajunge niciodată să reflecte lumina armoniei.

Pentru cel suferind, fiecare intenție, fiecare gest, fiecare cuvânt al medicului și al preotului apasă cu greutate pe povara durerilor purtate, eliberându-l de multe ori din încheștarea și blocajul său fizico-psihic, iar evoluția vindecării bolii sale depinde în mare măsură

¹² Prof. univ. dr. Pavel Chirilă, *Vindecarea*, Editura Christiana, București, 2009, p. 15.

¹³ † Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, *Iisus Hristos – Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre*, în „Misiune pentru mântuire. Lucrarea Bisericii în Societate”, Editura Basilica, București, 2009, pp. 364-365.

de flexibilitatea celor doi slujitori de a se lăsa modelați de Dumnezeu, dar și de oameni înțelepți, prin care Dumnezeu lucrează, de la care pot culege informații prețioase, din scrierile lor sau din legătura directă cu aceștia. De altfel este unanim acceptat faptul că, cu cât este mai personal dialogul medic-bolnav-preot, cu atât este mai eficace vindecarea¹⁴.

Slujbele Bisericii – izvor nesecat de vindecare trupească și duhovnicească

Pentru credincioși, slujbele Bisericii Ortodoxe constituie un izvor nesecat de vindecare și hrană duhovnicească. Doar acestea îi ajută să păstreze comuniunea cu Dumnezeu, izvorul de har și putere atât de necesare în lupta lor de zi cu zi. Țintuiți pe patul durerii, bolnavii au nevoie de cât mai multe slujbe și rugăciuni. Astfel, unde ar putea găsi puterea necesară pentru a înfrunta durerea insistentă și toată osteneala la care sunt supuși de boală? Cum altfel s-ar putea tonifica și întări? Cum și-ar mai putea găsi odihna, fie și pentru câteva clipe? Cum ar mai putea deveni imuni la atacul neîndurător al microbilor și cum ar mai putea scăpa din ghearele morții? Sunt și așa destul de obosiți în urma analizelor de laborator și radiologice, a injecțiilor și a medicamentelor prescrise. De aceea, bolnavii au nevoie de ceva cu totul diferit, mult mai folositor decât medicamentele, care să le umple cu adevărat sufletul.

În marea majoritate a spitalelor din țara noastră sunt locașuri de cult: biserici, capele sau paraclise în incinta spitalelor. Acolo unde nu sunt încă spații special amenajate, preoții săvârșesc rânduiala unui acatist sau paraclis, a unei rugăciuni pentru bolnavi, fie în saloane, săli de mese sau chiar pe holurile spitalului. Cel mai indicat în astfel de situații este săvârșirea Paraclisului Maicii Domnului, în cadrul căruia bolnavii să rostească stihul: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi”. Paraclisul Maicii Domnului provoacă emoție, inspiră și sprijină fiecare inimă creștină și, cu atât mai mult, pe cei suferinzi, care au nevoie imediată de mijlocul Născătoarei de Dumnezeu către Fiul Său, Unicul și Adevăratul

¹⁴Pr. dr. Ioan Ciprian Căndea, *Medicul și preotul – slujiri convergente în vindecarea celor bolnavi*, <https://telegrafulroman.blogspot.com/2013/04/medicul-si-preotul-slujiri-convergente.html>.

Vindecător, Atotputernicul Mântuitor Iisus Hristos. În sufletele celor bolnavi, Paraclisul Maicii Domnului vibrează cu putere. Tre-sar ca de o bucurie sfântă, se simt în siguranță, inimile li se umplu de încredere și nădejde că Maica Sfântă le ascultă rugăciunile și le va ajuta: „Fiind cuprins de neputințe cumplite și de chinurile bolilor, Tu, Fecioară, ajută-mi; cer ajutorul tău, Fecioară, că pe tine te știu comoară de tămăduiri neîmputinată și necheltuită, ceea ce ești cu totul fără de prihană”¹⁵.

Preotul de spital – povățuitor și mângâietor al bolnavilor

Părintele arhimandrit Eusebiu Giannakakis, preot misionar la Spitalul „Hipocrat” din Atena, capitala Greciei, se întreba cu durere sufletească: „Cum ar fi mai potrivit, așadar, să Îl slujesc pe Dumnezeu, ca reprezentant al Său, în acest domeniu al suferinței? Cât de conștient trebuie să fiu de nevrednicia mea, câtă voință trebuie să am ca să-mi recunosc imperfecțiunile și slăbiciunile? Cât de mult să mă dedic la ceea ce am de îndeplinit? De câtă duhovnicie trebuie să dau dovadă, pentru a le fi bolnavilor de folos?”¹⁶.

Același părinte misionar mărturisește, în altă împrejurare: „Îl rugam pe Dumnezeu să asculte rugăciunile sufletelor suferinde și să mă lumineze, astfel încât prezența mea, fiecare cuvânt ieșit din gura mea să însemne pentru acestea bucurie, să le întărească și să le mângâie. Mă rugam lui Dumnezeu ca trecerea mea prin saloanele spitalului să fie dovada prezenței Sale acolo, iar cuvintele mele să fie ascultate de bolnavi. Marelui Vindecător al sufletelor și al trupurilor, Mântuitorului nostru, Viața noastră, mă rugam să mă lumineze ca să mă pot apropia de fiecare bolnav în parte, să-l simt, iar aceia să aibă convingerea că eu sunt un demn reprezentant și slujitor al Său”¹⁷.

Nu sunt deloc puțini oamenii care se perindă prin preajma bolnavilor. Însă prezența preotului are ceva cu totul aparte, de o importanță și finalitate nebănuite.

Bineînțeles că nu putem pune niciodată la îndoială aportul medicinei la vindecarea bolnavilor, însă la fel de bine suntem conștienți că pentru a-și redobândi, cât mai repede cu putință, sănătatea,

¹⁵ „Paraclisul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu”, în *Ceaslov*, EIBMBOR, București, 1993, p. 572.

¹⁶ Arhim. Eusebiu Giannakakis, *op. cit.*, p. 29.

¹⁷ *Ibidem*, p. 20.

bolnavii au nevoie de încă un „medicament” de mare folos și foarte puternic. Preotul, în misiunea sa în spital, e hotărât și face uz de toate mijloacele pe care Sfânta Biserică i le pune la dispoziție, nu doar pentru vindecarea trupurilor, cât mai ales pentru folosul sufletelor¹⁸.

El își vede permanent semenii ca pe niște icoane ale lui Dumnezeu, nu doar simpli oameni, trecători prin această viață, ci suflete menite să ajungă în Împărăția veșnică a cerurilor: „Destinația omului nu este pământul acesta plin de greutate, suferințe și întristări, ci Cerul. Doar acolo se află bucuria și slava. Doar dacă, cu răbdare și credință puternică, își înfruntă bolile, omul poate face față acestora, precum și încercărilor de tot felul, și doar așa poate ieși învingător și poate dobândi bucuria Cerului”¹⁹.

Numai în acest fel preotul trebuie să comunice cu bolnavii. Este dator să se apropie de ei și să le arate grijă duhovnicească sfințită. De asemenea, să fie ca o mângâiere și dragoste de la Dumnezeu, să sufere alături de ei și să se roage pentru vindecarea lor. De asemenea, să fie alături de rude cu care să-și unească eforturile și rugăciunile pentru vindecarea celor dragi²⁰.

Pe lângă personalul medical calificat care monitorizează, cu grijă deosebită, evoluția bolii fiecărui bolnav în parte, preotul misionar mai are un sprijin deosebit: rudele și prietenii celor aflați în suferință. Preotul trebuie să ia legătura cu aparținătorii bolnavilor și să-i îndemne să se roage și ei pentru cel aflat în suferință. De asemenea, rudele trebuie sfătuite să vină mai des la spital, să le aducă mici cadouri, fructe, dulciuri și răcoritoare, pentru că grija lor are un rol foarte important în ridicarea moralului celui aflat pe patul bolii²¹. Le va cere acatiste, pentru a-i pomeni la Sfânta Liturghie și la toate slujbele săvârșite. Împreună cu preotul spitalului ei stau de vorbă cu doctorii și se interesează de bunul mers al actului medical.

¹⁸ † Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului, Crișanei și Maramureșului, *Preotul. În Biserică, în lume, acasă*, Editura Tipografiei Eparhiale, Sibiu, 1996, p. 205.

¹⁹ Arhim. Eusebiu Giannakakis, *op. cit.*, p. 33.

²⁰ Dr. Pavel Chirilă, Pr. Mihai Valică, *Meditație la medicina biblică*, Editura Medicală Creștină Christiana, București, 1992, p. 322.

²¹ Carmen Gabriela Mândrilă Lăzăreanu, *Asistența socială și religiozitatea la diferite grupuri de populație vulnerabilă*, Editura Doxologia, Iași, 2014, p. 168.

Un adevărat slujitor al Mântuitorului Hristos nu trebuie să se rezume doar la vindecarea bolii trupești, ci trebuie să „pătrundă mai adânc, până la boala din interior, cea a sufletului. Să sape și să are sufletele înțelenite, așa cum fac țăranii prin grădinile lor. Să desțelenească, să ude din belșug și să semene ogorul sufletelor lor. Doar în felul acesta îi poate ajuta să scape, să se elibereze de mărăcini, pietre, buruieni, paraziți și de greutatea păcatului”²².

Apostolatul social al Bisericii Ortodoxe Române cuprinde și activitatea preoților de caritate, care asigură asistența religioasă în toate spitalele, căminele de bătrâni, orfelinatele etc. Pastorația de caritate este una specială și cere mult spirit de jertfelnicie, tărie duhovnicească, tact pastoral adecvat și o aplecare cu totul deosebită asupra semenilor.

În jurul preotului din spital se formează o comunitate de credincioși care ajută efectiv la realizarea multor proiecte sociale, implicându-se direct și dezinteresat. Preotul de caritate devine mesager al bunății în locuri de grea încercare și suferință. Prezența harică în aceste condiții reprezintă o licărire de speranță în viața celor bolnavi și credincioși, dar și un bun prilej de pocăință pentru cei necredincioși.

Prezența și ajutorul dat de preotul de spital, a cărui viață e caracterizată de credință arzătoare și smerenie, e asemenea fluviului Nil, sfânt făgaș al Cerului, care potolește setea și răcorește sufletul suferindului ce arde mocnit pe altarul durerii. Boala, suferința asumată devin de fapt cercetarea lui Dumnezeu, ce ne învață: răbdarea, smerenia, rugăciunea, recunoștința²³.

Doar prezența preotului în spital îi ajută pe bolnavi să spere și să creadă că, în curând, Marele Vindecător al sufletelor și al trupurilor, Domnul nostru Iisus Hristos, urmează să le refacă pe deplin sănătatea, astfel încât, cu belșug de bucurie, aceștia să revină în mijlocul celor dragi.

²² Arhim. Eusebiu Giannakakis, *op. cit.*, p. 34.

²³ Prof. dr. Dmitri Avdeev, *Boala, încercare dumnezeiască. Lupta mea cu cancerul*, traducere din lb. rusă de Gheorghiu Ciocoi, Editura Sophia, București, 2019, p. 96.

Dragostea de care trebuie să dea dovadă trebuie să însemne mângâiere pentru toți cei aflați în suferință, să fie sprijin în hotărârea lor de a se apropia cât mai mult de Dumnezeu, de a se căi și de a se spovedi cu multă părere de rău pentru păcatele săvârșite. În felul acesta, în sufletele credincioșilor se va produce adevărata minune a renașterii duhovnicești²⁴.

Prezența preotului de caritate este o șansă spre mântuire a celor încercați în suferință, este vedere cerească în aducerea aminte de Dumnezeu. El devine slujitorul tuturor, gata de a răspunde nevoilor spirituale de speranță în mijlocul suferinței²⁵.

²⁴ Pr. prof. univ. dr. Nicolae D. Necula, *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. 3, EIBMBOR, București, 2004, p. 291.

²⁵ Horia Nicolae Prioteasa, *Misionari ai bunătății în mijlocul suferinței*, <https://ziarullumina.ro/repere-si-idei/misionari-ai-bunatatii-in-mijlocul-suferintei-74915.html>.